

Arkiv:**JournalpostID:** 18/70250**Saksbehandler:** Reidun Olga Karlsen**Dato:** 17.10.2018

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
	Utvalg for Helse, omsorg og velferd	
	Internasjonalt råd	
	Kommunestyret	

Deltakelse i lag og foreninger for barn og ungdom i lavinntektsfamilier

Rådmannens forslag til vedtak:

1. NAV lyser ut midlene, behandler søknadene, foretar utbetalingene og evaluerer ordningen.
2. Midlene lyses ut med søknadsfrister 4 ganger i 2019.
3. Familier med samlet årlig inntekt på under 530 000,- kan søke om støtte inntil kr. 5000,- pr. år pr. barn under 18 år.
4. Søknadene fremmes av en av foreldrene, med dokumentasjon på husstandens årsinntekt og den konkrete kostnad knyttet til barnet/ungdommens deltakelse i lag og/eller forening.

Fakta:

Kommunestyret vedtok i sak 41/2018 at kr. 1 million av regnskapsmessig mindreforbruk for 2017 skal gå til deltakelse for barn og ungdom fra lavinntektsfamilier.

Det er en rekke lag og foreninger som tilbyr ulike typer aktiviteter, og tilrettelegger for at barn og unge skal ha en aktiv og meningsfull fritid sammen med andre. Deltakelsen innebærer i ulik grad en betaling i form av treningsavgift, medlemskontingent og egenandeler, i tillegg til innkjøp av nødvendig utstyr/bekledning osv. Det er en utfordring at de økonomiske forpliktelsene i enkelte tilfeller hindrer barn og unge i å delta i ordinære aktiviteter på linje med jevnaldrende.

I Gjøvik kommune er det innført Opplevelseskort som bidrar til at barn og unge i 50 lavinntektsfamilier får tilgang til enkeltstående aktiviteter og opplevelser. Når det gjelder økonomiske forpliktelser knyttet til mer kontinuerlige aktiviteter, har NAV plikt til å ta hensyn til barn og unges levekår i vurdering av familiers behov for økonomisk stønad etter Lov om sosiale tjenester. Dette er en behovsprøvd ytelse der familien må dokumentere både inntekter og utgifter på søknadstidspunktet. Tilbakemeldinger fra både foreldre og lag og foreninger er at dette oppleves som en omfattende og stigmatiserende ytelse å søke på, spesielt nå det konkrete behovet hovedsakelig dreier seg om å få vurdert støtte til barnas aktiviteter.

Målsettingen med kommunestyrets bevilgning på kr.1 million er å gi økonomisk støtte til barn og ungdoms deltakelse i lag og foreninger, uten at søknaden må vurderes etter Lov om sosiale tjenester. Det er ønskelig med en enklere søknadsprosess, der ordningen er lett tilgjengelig for de som trenger den.

Målgruppa for tiltaket er barn og ungdom i lavinntektsfamilier, og midlene er bevilget som en engangssum. Det legges til grunn av barn og ungdom i denne sammenheng er barn under 18 år.

Egenvurdering:

Lavinntektsfamilier.

Barn og ungdom i lavinntektsfamilier må konkretiseres for at søknadskriteriene skal sikre at støtten gis til den tiltenkte målgruppe, og at søknadsbehandlingen tilfredsstillers Forvaltningslovens krav til enkeltvedtak. Det er ulike definisjoner og inntektsgrenser som kan benyttes for å klargjøre hva som er en lavinntektsfamilie. Stortinget har i forbindelse med praktiseringen av reglene for redusert foreldrebetaling i barnehage satt grensen på familiens samlede lønns- og kapitalinntekt på kr. 530 000,- pr. år. Det vurderes som hensiktsmessig å benytte den samme inntektsgrensen ved vurdering av familiens behov for støtte til barn og ungdoms deltakelse i lag og foreninger.

Størrelsen på støtten.

Det er ulike kostnader knyttet til ulike aktiviteter, og størrelsen på støtten pr. barn/ungdom vil være avgjørende for hvor mange som får nytte av støtteordningen. Det vurderes at en støtte på inntil kr. 5000,- pr. år pr. barn vil bidra positivt til å opprettholde barn og ungdoms deltakelse i ordinære fritidsaktiviteter. Med en støtte på maksimalt kr.5000,- pr. barn/ungdom vil det avsatte beløpet kunne støtte minimum 200 barn og ungdom.

Søknadsprosedyre.

NAV har fått videreført sin deltakelse i det nasjonale prosjektet Helhetlig oppfølging i lavinntektsfamilier, der Arbeids- og velferdsdirektoratet finansierer 1,5 årsverk mens kommunens egenandel er 0,5 årsverk. I 2019 gir dette muligheter for å legge forvaltningen av en ordning med tilskudd til deltakelse i lag og foreninger i lavinntektsfamilier inn i dette prosjektet. Det innebærer at NAV kan forvalte søknadsbehandlingen innenfor eksisterende rammer og kr. 1 million kan uavkortet gå direkte til formålet.

NAV utredet et forslag til søknadsprosedyre der foreldre med samlet årlig inntekt under 530 000,- kan sende en enkel søknad med informasjon om hva det søkes om, dokumentert med f.eks faktura fra laget eller foreningen barnet/ungdommen er tilknyttet. Når saken var lagt fram som en orientering i Utvalg for helse, omsorg og velferd var det tydelig tilbakemelding fra politikerne at de ønsket en vurdering av en ordning der det var lag og foreninger som søkte om støtte, og ikke foreldrene.

Forvaltningslovens regler kommer til anvendelse når Gjøvik kommune skal tildele midler knyttet til barn og unges deltakelse i lag og foreninger. Dette setter krav til at søknadsbehandlingen tilfredsstillers formelle krav for å sikre veiledningsplikt, likebehandling, at saken er tilstrekkelig godt opplyst, ivaretagelse av taushetsplikt og at det foreligger et vedtak med klageadgang. Rådmannens vurdering er at flere av disse forholdene vanskelig lar seg ivareta dersom det er lag og foreninger som skal søke på vegne av barn og ungdom. Eksempelvis kan ikke informasjon og dokumentasjon på familiens inntekt forelegges uten at foreldrene involveres.

En alternativ organisering med tildeling til lag og foreninger vil være at Gjøvik kommune tildeler midler til lag og foreninger på bakgrunn av søknad som dokumenterer antall medlemmer under 18 år. Da vil det være opp til lag og foreninger å gjøre en skjønnsmessig vurdering av hvem som skal fritas fra medlemskontingent, egenandel og/eller andre kostnader. Dette vil lag og foreninger kunne gjøre uten krav om innhenting av dokumentasjon fra enkeltmedlemmer og deres økonomiske situasjon. Rapporteringen til Gjøvik kommune på bruken av midlene vil da være en dokumentasjon på at midlene er benyttet, uten at det kan dokumenteres at støtten går til barn og ungdom i lavinntektsfamilier.

Rådmannen vurderer på denne bakgrunn at en enkel søknad fra foreldrene med kun nødvendig dokumentasjon er det som best sikrer at midlene går til det ønskede formål. Da vil kommunen v/NAV

Gjøvik kunne ivareta kravene i Forvaltningsloven og ha kontroll med at midlene benyttes til den aktuelle målgruppe og formål. Det er imidlertid viktig med god informasjon om støtteordningen, slik at også lag og foreninger kan veilede medlemmer og foreldre til å søke.

Bevilgningen på kr. 1 million er en engangssum, og det vurderes som hensiktsmessig å lage en ordning som gjelder et helt kalenderår; 2019. Dette på grunn av at ulike lag og foreninger har ulike rutiner for når aktivitetene faktureres. Det har vært vurdert å lyse ut midlene med en søknadsfrist i februar og en i september, for å sikre at både vinter- og sommeraktiviteter blir fanget opp av ordningen. Utvalg for helse, omsorg og velferd ønsket at det ble sett på en mer fleksibel ordning med løpende søknader gjennom året. utfordringen med å behandle søknader løpende gjennom året er at en kan risikere at midlene blir brukt opp før høstens aktiviteter har hatt muligheter for å bli vurdert. Ved å sette søknadsfrister vil en kunne se søknader opp mot hverandre, og justere beløpet den enkelte får tildelt slik at alle som tilfredsstillere vilkårene for ordningen får noe støtte. Rådmannens vurdering er at midlene kan fordels på 4 søknadsrunder i 2019, 1. februar, 1. mai, 1. sept. og 1. des. Dette vil i stor grad sikre at alle som omfattes av ordningen kan søke, uavhengig av når på året utgiftene påløper.

Evaluering.

Det planlegges en evaluering av ordningen sommeren 2019. Midlene er ikke tildelt for flere år, men det er likevel viktig å gjøre en vurdering av hvorvidt ordningen bidro til å øke barn og ungdoms deltakelse i lag og foreninger. Det vil være et viktig kunnskapsgrunnlag for eventuelle tiltak på et senere tidspunkt.

Konsekvens for folkehelse:

Mange av fritidsaktivitetene som barn og ungdom deltar i har et element av fysisk aktivitet og friluftsliv. I tillegg har det en sosial dimensjon som også er avgjørende for opplevelse av fellesskap, samhold og deltakelse. Økt deltakelse i lag og foreninger styrker barn og ungdoms fysiske, psykiske og sosiale velferd.